

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ М.В. Поляков

« _____ » _____ 2018 р.

УЗГОДЖЕНО

Проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ В.А. Куземко

« _____ » _____ 2018 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 061 «Журналістика»
спеціалізація «Видавнича справа та редагування»
(Освітня програма – «Видавнича справа та редагування»)

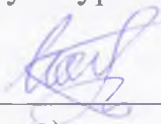

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету систем і засобів масової комунікації
від « 30 » березня 2018 р. протокол № 8
Голова вченої ради _____ (Демченко В.Д.)

Дніпро
2018

Укладачі програми:

4. Підмогильна Наталія Василівна, завідувач кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації;
5. Жарко Світлана Юріївна, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації;
6. Назаренко Олена Володимирівна, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації.

Програма ухвалена

- на засіданні кафедри (кафедр):
  2. видавничої справи та міжкультурної комунікації від «26» березня 2018 р. протокол № 8
Завідувач кафедри (Підмогильна Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
- на засіданні науково-методичної ради за спеціальністю (напрямом підготовки) 061 «Журналістика» від «27» березня 2018 р. протокол № 4.
Голова (Гусєва О.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

І ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Додаткове випробування – оцінювання підготовленості вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра, що проводиться у формі фахового випробування.

Додаткове вступне випробування складають вступники, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за іншою спеціальністю (напрямом підготовки). Приймальна комісія університету допускає до участі у конкурсному відборі осіб, які за результатом додаткового вступного випробування отримали не менше 75 балів за шкалою від 0 до 100 балів, що відповідає оцінці «зараховано» за шкалою «зараховано»/«не зараховано».

Програма додаткового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 061 «Журналістика», спеціалізація «Журналістика» (Освітня програма – «Видавнича справа та редагування») містить питання з таких *нормативних* навчальних дисциплін природничо-наукової та професійної підготовки бакалавра за напрямом підготовки 0302 «Журналістика та інформація» спеціальності 6.030303 «Видавнича справа та редагування»:

1. Українська мова у професійному спілкуванні;
2. Практична стилістика.

ІІ ПЕРЕЛІК ТЕМ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКА

1. Українська мова у професійному спілкуванні:

Тема 1. Відомості з історії лінгвістичних учень.

Тема 2. Знакова природа мови. Мовознавство й семіотика.

Тема 3. Мова й мислення. Психофізичні основи зв'язку мови й мислення. Внутрішнє мовлення і мислення.

Тема 4. Поняття афазії. Види афазії: моторна, сенсорна, динамічна семантична.

Тема 5. Мова й мовлення. Взаємозв'язок мови й мислення в системі мовних значень. Функції мови.

Тема 6. Структура мови. Структурні елементи мовної системи, їх функції. Основні і проміжні рівні мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між мовними одиницями.

Тема 7. Мова як історична категорія. Статика та динаміка мови. Чинники розвитку мови. Причини мовних змін.

Тема 8. Поняття лінгвістичної карти. Мови світу. Мови міжнародного спілкування.

Тема 9. Науки про мову. Міждисциплінарні мовознавчі науки ХХІ століття, їх завдання та перспективи. Соціолінгвістика, психолінгвістика, комп'ютерна лінгвістика в системі новітніх комунікативних технологій.

Тема 10. Геноцид – етноцид – лінгвоцид. Основні форми лінгвоциду в Україні та інших державах.

- Тема 11. Поняття рідної та державної мови. Конституція України про державну мову та мови національних меншин.
- Тема 12. Культура мови. Основні комунікативні ознаки культури мовлення. Типи мовлення.
- Тема 13. Поняття норми. Структурно-мовні типи норм. Літературна норма, її головні ознаки.
- Тема 14. Літературна мова. Національна мова. Народнорозмовна мова. Орфоепічна правильність мовлення. Граматична правильність мовлення. Багатство й різноманітність мовлення.
- Тема 15. Українська мовна територія. Мовна свідомість. Мовний етикет. Мовна особистість.
- Тема 16. Національно-культурна специфіка мовної поведінки. Предмет і завдання етнопсихолінгвістики.
- Тема 17. Мовна культура в науковому та навчальному спілкуванні.
- Тема 18. Основні проблеми культури мови в засобах масової інформації.
- Тема 19. Мистецтво мовлення в масовій комунікації.
- Тема 20. Сучасні енциклопедії, словники, довідники, їх значення в удосконаленні КУЛЬТУРИ мови журналістів.
- Тема 21. Мовний апарат людини (дихальний апарат і органи артикуляції). Активні й пасивні мовні органи. Механізм мовлення.
- Тема 22. Артикуляційна база. Типові й нетипові артикуляційні бази. Артикуляція голосних звуків. Артикуляція ненаголошених голосних. Артикуляція приголосних звуків. Асиміляція приголосних звуків. Асиміляція за дзвінкістю. Асиміляція за місцем і способом творення.
- Тема 23. Фонологія як розділ мовознавства, що вивчає найменші, неподільні елементи мови – фонем, їх функції, комбінаторику.
- Тема 24. Поняття фонем. Функції фонем.
- Тема 25. Поняття орфоепічної норми. Імперативні (обов'язкові) та диспозитивні (передбачають варіанти вимови) орфоепічні норми. Основні випадки порушення орфоепічних норм.
- Тема 26. Сучасні Орфоепічні словники, їх характеристика.
- Тема 27. Словесний наголос. Вільний, рухомий наголос як характерна ознака української вимови.
- Тема 28. Синтагматичне членування речення, логічний і емоційно-експресивний наголос. Варіантне наголошування слів. Наголос у складних і складноскорочених словах.
- Тема 29. Культура усного мовлення. Типові помилки в теле- та радіомовленні.
- Тема 30. Алфавітне письмо. Алфавіт – зоровий образ культурного розвитку народу. Транслітерація українського алфавіту латинськими буквами.
- Тема 31. Український правопис. Підсистеми правопису.
- Тема 32. Графіка. З історії української графіки. Графічні засоби. Транслітерація та її роль у передачі іншомовних власних назв.
- Тема 33. Основні вимоги до алфавітного письма.
- Тема 34. Орфографія. Принципи українського правопису.

- Тема 35. Новий український правопис. Суть концепції сучасного українського правопису (традиційність, літературність, досконалість, безпосередність, науковість).
- Тема 36. Найскладніші правила чинного українського правопису.
- Тема 37. Пунктуація. Найголовніші правила пунктуації української мови.
- Тема 38. Предмет лексикології. Слово як одиниця мови. Поняття лексеми.
- Тема 39. Семасіологія – наука про значення слів і висловів. Значення слова й поняття. Лексичне й граматичне значення слова. Розширення й звуження (спеціалізація) значень слів.
- Тема 40. Полісемія і моносемія. Терміни. Термін і слово. Дефініція терміна. Ключові терміни журналістики. Термінологічні словники.
- Тема 41. Типи лексичних значень. Пряме і переносне значення слів, особливості їх використання в засобах масової інформації. Метафора. Метонімія. Синекдоха.
- Тема 42. Омоніми. Типи омонімів. Шляхи виникнення омонімів. Міжмовні омоніми. Повна та часткова омонімія. Основні відмінності між омонімією та багатозначністю слів.
- Тема 43. Пароніми. Типові помилки в їх використанні. *Словник паронімів*, його значення в удосконаленні мовної культури.
- Тема 44. Синоніми в мові та мовленні, типи синонімів. Синоніми ідеографічні та стилістичні. Синоніми загальномовні та контекстуальні. Фразеологічна синонімія. Перифрази. Евфемізми та дисфемізми. Синоніми як засіб експресивності в публіцистичному мовленні. Загальна характеристика *Словника синонімів української мови*.
- Тема 45. Антоніми. Антонімія й багатозначність. Антоніми загальномовні й контекстуальні. Енантіосемія (розвиток у слові протилежних (антонімічних значень). Антитеза. Оксиморон. Антонімічна іронія. *Словник антонімів*.
- Тема 46. Ономастика, або ономатологія як наука про власні імена. Антропоніми (власні імена людей), топоніми (назви географічних об'єктів), гідроніми (назви водних артерій). Особливості використання ономастичної лексики в газетному мовленні. *Словник власних імен та прізвищ в українській мові*.
- Тема 47. Групи лексики сучасної української мови за походженням. Власне українська лексика і запозичена. Основні причини запозичень. Різновиди запозичень: лексичне, словотвірне, морфологічне, семантичне, калькування.
- Тема 48. Слова індоєвропейського та спільнослов'янського походження. Старослов'янізми в українській мові, їх основні ознаки. Слова іншомовного походження. Іншомовні слова в сучасних засобах масової інформації. Критерії використання лексики іншомовного походження. *Словник іншомовних слів*, його значення в мовній практиці журналістів.
- Тема 49. Активний і пасивний словник української мови. Застарілі слова: історизми та архаїзми. Неологізми. Неологізми загальномовні й авторські. Способи творення оказіоналізмів у засобах масової інформації. Вплив суспільно-політичних факторів на розвиток нових значень слів і збагачення української лексики.
- Тема 50. Загальноновживана, професійна й спеціальна лексика. Професіоналізми і терміни (зіставна характеристика). Діалектна лексика. Жаргонна лексика.

Жаргонізми та арготизми (зіставна характеристика). Конфесійна лексика, джерела її збагачення. Стилістично нейтральна лексика. Розмовна та просторічна лексика. Розмовна лексика, її склад та характер. Емоційно-експресивна лексика.

Тема 51. Неологізація лексики в українських ЗМІ як ознака суспільного поступу. Неологізми. Нові аббревіатури в українській пресі. Українська модерна політологічна лексика. Іншомовні слова та їх українські відповідники. Терміни ринкової економіки. Комп'ютерна термінологія. Інші наукові терміни. Стійкі словосполучення, які виконують функцію номінації. Експресивне словотворення в газетних текстах.

Тема 52. Мова і політика. Поняття лінгвістичної демагогії. Психологічні ефекти слова. Асоціативна експресивність як категорія комунікативної лінгвістики. Психологія емоцій та нова емоційно-експресивна лексика. Феномен емпатії в сучасній психокомунікативістиці.

Тема 53. Мовотворча діяльність журналістів, її роль у збагаченні словникового складу української мови. Образне багатство, пов'язане з індивідуально-авторським використанням лексем у публіцистичному стилі, та його значення для піднесення загальноосвітнього рівня читачів. Уплив суспільно-політичних, економічних, культурологічних факторів на розвиток лексики української мови.

Тема 54. Перші лексикографічні праці в Україні. Сучасна українська лексикографія. Загальна характеристика словників. Енциклопедичні та лінгвістичні словники. Типи лінгвістичних словників української мови. Тлумачні словники та принципи їх побудови. Характеристика основних тлумачних словників української мови.

2. Практична стилістика

Тема 1. Поняття про функціональні стилі мови.

Тема 2. Науковий стиль і його загальна характеристика.

Тема 3. Визначення офіційно-ділового стилю і його загальна характеристика.

Тема 4. Поняття про лексику та її походження.

Тема 5. Диференційоване використання лексичного складу мови.

Тема 6. Поняття про термінологічну лексику як невід'ємну частину бізнес-спілкування.

Тема 7. Загальна характеристика термінології майбутнього фаху.

Тема 8. Особливості вживання багатозначних слів та синонімів у практиці професійного спілкування.

Тема 9. Наукова й професійна лексика з точки зору звучання слів: використання омонімів і паронімів.

Тема 10. Наукова й професійна фразеологія, традиційні способи висловлювання у діловому мовленні.

Тема 11. Правопис українських прізвищ.

Тема 12. Правопис російських прізвищ.

Тема 13. Правопис префіксів українського й іншомовного походження.

Тема 14. Правопис складних слів та одиниць виміру.

Тема 15. Вживання й правопис графічних скорочень, складноскорочених слів, абревіатур.

Тема 16. Велика літера у власних назвах.

Тема 17. Вживання літер на позначення голосних в іншомовних словах.

Тема 18. Подвоєні приголосні, апостроф і м'який знак в іншомовних словах.

Тема 19. Використання категорії роду в назвах осіб.

Тема 20. Вживання й утворення форм давального й кличного відмінків іменників, характерних для професійного мовлення.

Тема 21. Особливості вживання словосполучень, зв'язаних керуванням, у професійному мовленні.

Тема 22. Прийменникові сполучення та їх вживання у професійних і наукових текстах.

Тема 23. Дієприкметникові звороти, їх використання в текстах.

Тема 24. Дієприслівникові звороти, їх вживання; особливості пунктуацій в наукових і ділових текстах.

Тема 25. Загальна характеристика усного професійного мовлення.

Тема 26. Основні засоби милозвучності мови. Використання засобів мовного етикету.

Тема 27. Спрощення в групах приголосних звуків.

Тема 28. Подвоєння й подовження приголосних звуків в українських словах.

Тема 29. Поняття про ділове мовлення і його форми.

Тема 30. Літературна мова як основа бізнес-спілкування.

ІІІ ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни № 1 – **Українська мова у професійному спілкуванні**

Основна:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів. «Світ». – 2003. – 432 с.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. – К.: Либідь, 1993. – 356 с.
3. Гнатюк Л. Українська мова / Л.Гнатюк, О.Кононенко. – К.: Femina. – 1995. – 158 с.
4. Доленко М. Т. Сучасна українська мова: Зб. вправ / М.Т. Доленко, І.І. Дацюк, О.А. Сербенська. – К.: Либідь. – 2000. – 384 с.
5. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К.: Наук. думка, 1984. – 255 с.
6. Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – 458 с.
7. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К.: Либідь, 1995. – 238 с.
8. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. – К.: Либідь, 1991. – 342 с.
9. Козачук Г.О. Практичний курс української мови / Г.О.Козачук, Н.Г.Шкуратяна. – К.: Вища шк., 1994. – 368 с.
10. Пономарів О.Д. Сучасна українська мова. – К.: Либідь. 1997- 346 с.
11. Слинко І.І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання / Слинко, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – 368 с.
12. Сучасна українська літературна мова /За ред. А.П.Грищенка. – К.: Вища шк., 1997. – 294 с.

13. Сучасна українська мова: Зб. вправ / М.Т. Доленко, І.І.Дацюк, А.Г. Кашук, В.Д. Поповський. – К.: Вища шк., 1989. – 352 с.
14. Сучасна українська літературна мова. У 5 т. / За ред. І.К.Білодіда – К.: Наук. думка. 1972. – Т. 4. Лексика. Фразеологія: – 458 с.
15. Сучасна українська літературна мова. У 5 т. / За ред. І.К.Білодіда. - К.: Наук. думка. 1969. – Т. 2. Морфологія: – 584 с.
16. Сучасна українська літературна мова. У 5 т. / За ред. І.К.Білодіда. - К.: Наук. думка. - 1969. – Т. 1. Вступ. Фонетика: – 436 С.
17. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.Потебні; Інститут української мови - стереотипне вид. – К.: Наук. думка, 2001. – 240 с.

Додаткова:

1. Ганич Д. І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. К., 1985.
2. Олійник І.С., Сидоренко М.М. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний словник. К., 1971.
3. Полюга Л.М. Словник антонімів. К., 1987.
4. Словник іншомовних слів. К., 2001.
5. Словник української мови : В 11т. К., 1970 – 1980.
6. Фразеологічний словник української мови : у 2-х т. – К., 1993.

До навчальної дисципліни № 2 – Практична стилістика

Основна:

1. Бабич Н. Основи культури мовлення. – Л.: Світ, 1990. – 232 с.
2. Глущик С. Сучасні ділові папери / С. Глущик, О. Дияк, С. Шевчук. – К.: А.С.К., 2001. – 400 с.
3. Довідник з культури мови: посібник / За ред. С. Єрмоленко – К.: Вища школа. 2005. – 399 с.
4. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.: Торсінг, 2001. – 384 с.
5. Коваль А. Ділове спілкування. – К.: Вища шк., 1992.
6. Коваль А. Практична стилістика сучасної української мови. – К.: Вища шк., 1987. – 352 с.
8. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування. – К.: Каравела, 2005. – 352 с.
9. Плюш М. Граматика української мови: У 2-х ч. Частина 1. Морфеміка, словотвір, морфологія. – К.: Вища шк., 2005. – 286 с.
10. Пономарів О. Стилiстика сучасної української літературної мови. – К.: Либiдь, 1992. – 248 с.
11. Шевчук С. Ділове мовлення для державних службовців. – К.: Літера. 2004. – 400 с.

Додаткова:

1. ДСТУ 3582-97. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. – К.: Держстандарт України, 1998. – 27 с.
2. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Ін-т української мови – стереотип. – К.: Наук. думка, 2000. – 240 с.
3. Бурячок А. Орфографічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 2002. – 464 с.
4. Новий російсько-український словник-довідник / С. Єрмоленко та ін.– К.: Довіра, 1996. – 797 с.
5. Новітній українсько-російський словник / За ред. Л. Пелепейченко – Х.: Прапор, 2002. – 1085.
6. Словник іншомовних слів / Л. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.
7. Український орфографічний словник / О. Улищенко, Н. Хрущова; за ред. А. Свашенко. – Харків.: Прапор, 1999. – 846 с.

IV СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Кожний варіант додаткового вступного випробування містить 50 тестових питань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування.

Варіант складається із завдань таких форм:

- 4) Питання на обрання вірної відповіді – до кожного питання надаються чотири варіанти відповіді, з яких вступник має обрати одну, зробивши відповідну позначку;
- 5) Питання на встановлення відповідності – до кожного питання надано інформацію, позначену цифрами ліворуч і літерами праворуч, для якої вступник повинен встановити відповідність, зробивши відповідні позначки у таблиці на перетинах рядків і стовпчиків;
- 6) Питання на встановлення вірної послідовності – до кожного питання надано перелік подій позначених літерами, які потрібно розташувати у вірній послідовності, зробивши відповідні позначки у таблиці відповідей на перетинах рядків і стовпчиків.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

№ з/п	Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті
1	Питання на обрання вірної відповіді	50
2	Питання на встановлення відповідності	0
3	Питання на встановлення вірної послідовності	0
	Усього	50

- за темами навчальних дисциплін

№ з/п	Зміст питання	Кількість одиниць у варіанті
1	За темами навчальної дисципліни №1	35
2	За темами навчальної дисципліни №2	15
	Усього	50

V КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту додаткового вступного випробування може набувати одного з двох значень:

максимального значення кількості балів – за вірної відповіді,
мінімального значення (0 балів) – за невірної відповіді.

Розподіл максимальної кількості балів за відповіді на завдання різної форми наведений у таблиці:

№ з/п	Форма завдання	Максимальне значення, кількість балів	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за виконання завдань певної форми
1	Питання на обрання вірної відповіді	2	$\alpha\alpha * X = A$
2	Питання на встановлення відповідності	Y – за увесь тест	$\beta\beta * Y = B$
		Y/4 – за кожну вірно встановлену відповідність	
3	Питання на встановлення вірної послідовності	Z	$\gamma\gamma * Z = C$
		Z/4 – за кожну вірно встановлену послідовність	
	Усього		100